

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai
1.2 Facultatea	Facultatea de Litere
1.3 Departamentul	Etnografie și Antropologie Maghiară
1.4 Domeniul de studii	Studii culturale
1.5 Ciclu de studii	Licență
1.6 Programul de studii/ Calificarea	Etnologie

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	LLD2128 Spațialitate, istoricitate, perspective I. (în lb. maghiară)							
2.2 Titularul activităților de curs	Dr. Miklós Alpár							
2.3 Titularul activităților de seminar	Dr. Miklós Alpár							
2.4 Anul de studiu	II	2.5 Semestrul	1	2.6 Tipul de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei	Conținut	DS
							Obligativitate	Opț.

3. Timpul total estimat (ore pe semestru/activități didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	3	din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar	1
3.4 Total ore din planul de învățământ	42	din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar	14
Distribuția fondului de timp					
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					8
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					8
Pregătire seminarii/laboratoare/proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					8
Tutoriat					2
Examinări					2
Alte activități.....					
3.7 Total ore studiu individual	28				
3.8 Total ore pe semestru	70				
3.9 Numărul de credite	3				

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	•
4.2 de competențe	•

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 de desfășurare a cursului	Sală echipată cu calculator, videoproiector, tablă, internet
5.2 de desfășurare a seminarului	Sală echipată cu calculator, videoproiector, tablă, internet

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	C1.1. Utilizarea cunoștințelor de bază ale unei științe umaniste sau sociale, precum și a principiilor generale ale interdisciplinarității C2.1. Descrierea și prezentarea conceptelor, teoriilor și metodelor de bază relevante pentru analiza diverselor tipuri de fapte culturale C4.2. Determinarea importanței teoriilor etnologice în context istoric și a impactului lor asupra culturii umane
-------------------------	---

Competențe transversale	C1 Utilizarea aparatului conceptual și metodologic de bază al unei științe umaniste sau sociale și a mecanismelor de integrare a contribuțiilor diverselor discipline sociale și umaniste într-o abordare interdisciplinară, riguroasă logic și conceptual C2 Analiza din perspective multiple (retorică, de conținut, contextuală etc.) a faptelor culturale de diverse niveluri și proveniențe (creații artistice, discursuri publice, cultură de masă, culturi și sub-culturi comunitare) C3 Comunicarea orală, scrisă și cu suport electronic, în limba programului de studii și într-o limbă de circulație internațională, a cunoștințelor de specialitate
----------------------------	---

7. Obiectivele disciplinei (conform grilei de competențe specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	<ul style="list-style-type: none"> Scopul cursului este de a aborda întrebări legate de contactul cultural, de percepția alterității și de construcția și funcționarea socială a diferitelor reprezentări spațiale.
7.2 Obiectivele specifice	<ul style="list-style-type: none"> Furnizarea de instrumente teoretice, conceptuale și terminologice pentru înțelegerea și dezbateră problemelor studiate. Identificarea exemplelor practice legate de teoriile prezentate, în principal prin studii de caz și exemple din istoria călătoriilor și a turismului. O introducere metodologică în prelucrarea și analiza surselor istorice privind cultura călătoriilor. O prezentare istorică sumară a dezvoltării culturii de călătorie în Transilvania.

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
1. Introducere: cercetări privind reprezentările spațiului – orientare disciplinară, încadrare teoretică.	Prezentare și activități interactive (întrebări, discuții)	
2. Viziuni ale spațiului în cultura populară – simboluri arhetipale și culturale ale spațialității. Sacralizarea și mitizarea spațiului (<i>Studiu de caz: reprezentări ale spațiilor miniere transilvănene și maramureșene în literatura de călătorie din secolele XVIII–XIX</i>).	Prezentare și activități interactive (întrebări, discuții)	
3. Geografii simbolice – orientalism, occidentalism, borealism, meridionalism.	Prezentare și activități interactive (întrebări, discuții)	
4. Geografii simbolice de frontieră – balcanism, euro-orientalism.	Prezentare și activități interactive (întrebări, discuții)	
5. Experiența alterității în cultura călătoriei. (<i>Studiu de caz: călătorii europeni în Transilvania secolelor XVIII–XIX</i>).	Prezentare și activități interactive (întrebări, discuții)	
6. Etnicizarea spațiului – o prezentare generală a subiectului. (<i>Studiu de caz: percepția publică a Ținutului Secuiesc; etnotipuri referitoare la secuime</i>).	Prezentare și activități interactive (întrebări, discuții)	
7. „Peisaje naționale” – exemple europene.	Prezentare și activități interactive (întrebări, discuții)	
8. Estetizarea spațiului – explorarea peisajului montan; mișcarea turistică în Transilvania dualistă.	Prezentare și activități interactive (întrebări, discuții)	
9. Percepțiile spațiului urban. Istorizarea, muzealizarea și panteonizarea spațiului. Ierarhii în spațiul urban. Privirea de „flaneur”.	Prezentare și activități interactive (întrebări, discuții)	
10. Exoticizarea, turistificarea spațiului. „Privirea turistică” (tourist gaze). Autenticitatea în turism. Imaginarul turistic.	Prezentare și activități interactive (întrebări, discuții)	
11. Spații ficționale și spații geografice reale în turism.	Prezentare și activități interactive (întrebări, discuții)	

12. Imaginea construită: imaginea locului, imaginea națiunii, imaginea destinației turistice – place branding, nation branding, destination branding.	Prezentare și activități interactive (întrebări, discuții)	
13. Marcaje și ierarhii spațiale – exemple transilvănene.	Prezentare și activități interactive (întrebări, discuții)	
14. Recapitulare sumară.	Prezentare și activități interactive (întrebări, discuții)	

Bibliografie

ALBERT Réka

- 1997 *Tájak és nemzetek. Kísérlet a „nemzeti táj” fogalmának antropológiai megközelítésére.* (MTA PTI Etnoregionális Kutatóközpont Munkafüzetek 32.) MTA Politikai Tudományok Intézete, Budapest.
2009 Kísérlet egy esszencialista nemzeti képzet antropológiai megközelítésére. *Korall*. X. évf. 37. sz. (November.) 26–40.

ARONCZYK, Melissa

- 2013 *Branding the Nation. The Global Business of National Identity.* Oxford University Press, New York.

ASHWORTH, Gregory – KAVARATZIS, Mihalis (eds.)

- 2010 *Towards Effective Place Brand Management. Branding European Cities and Regions.* Edward Elgar, Cheltenham, UK – Northampton, USA.

BAKIĆ-HAYDEN, Milica

- 1995 Nesting Orientalisms: The Case of Former Yugoslavia. *Slavic Review*. Vol. 54. No. 4. 917–931.

BELLER, Manfred – LEERSEN, Joep (ed. / szerk.)

- 2014 *Imagológia. A nemzeti karakterek kulturális konstrukciói és irodalmi reprezentációi.* Válogatta, fordította és jegyzetekkel ellátta AJTONY Zsuzsanna. Scientia Kiadó, Kolozsvár.

BENEDEK István

- 2017 Helymárkázás: értelmezések, alapfogalmak és aktuális nézetek. *Pro Minoritate*. 2017 tél. 39–47.

BERGER, Peter L. – LUCKMANN, Thomas

- 1998 *A valóság társadalmi felépítése. Tudásszociológiai értekezés.* Jószyveg Műhely, Budapest.

BÓDI Jenő – PUSZTAI Bertalan (szerk.)

- 2012 *Túl a turistatekinteten. A turizmus kritikai és kultúratudományi perspektívái.* (Kommunikáció és kultúratudományi tanulmányok.) Gondolat Kiadó, Budapest–Pécs–Szeged.

BURKE, Peter

- 2006 Útmutatás az utazástörténet számára. Ford. Kármán Gábor. *Korall*. VII. évf. 26. sz. (November.) 5–24.

CARRIER, James G. (ed.)

- 2003 *Occidentalism. Images of the West.* [Reprinted. Orig. 1995.] Clarendon Press, Oxford.

CERCEL, Cristian

- 2012 Transylvanian Saxon Symbolic Geographies. *Civilisations. Revue Internationale d'anthropologie et de sciences*. Vol. 60, No. 2. 83–101.

CHICIUDEAN, Ion – HALIC, Bogdan-Alexandru

- 2003 *Imagologie. Imagologie istorică.* (Cursuri universitare). Editura Comunicare.ro, București.

FEISCHMIDT Margit (szerk.)

- 2010 *Etnicitás. Különbségteremtő társadalom.* Gondolat – MTA Kisebbségkutató Intézet, [Budapest].
2005 *Erdély-(de)konstrukciók. Tanulmányok.* Néprajzi Múzeum – PTE Kommunikáció- és Médiatudományi Tanszék, Budapest – Pécs.

FEJŐS Zoltán – SZIJÁRTÓ Zsolt (szerk.)

- 2003 *Helye(in)k, tárgya(in)k, képe(in)k. A turizmus társadalomtudományos magyarázata. Tanulmányok.* Néprajzi Múzeum, Budapest.

FISCHER, Holger

- 1999 Magyarország-kép Németországban. Megközelítések és kutatási eredmények. Ford. Fazekas Tiborc. *Hungarológia. A Nemzetközi Hungarológiai Központ folyóirata*. I. évf. 1–2. sz. 213–226.

GOVERS, Robert – GO, Frank

- 2009 *Place Branding. Glocal, Virtual and Physical Identities, Constructed, Imagined and Experienced.* 1st. edition. Palgrave Macmillan, Chippenham–Eastbourne.

GREGORY, Derek – JOHNSTON, Ron – PRATT, Geraldine – WATTS, Michael – WHATMORE, Sarah (eds.)

- 2009 *The Dictionary of Human Geography.* 5th Edition. Wiley – Blackwell, Malden–Oxford–Chichester.

GYÁNI Gábor

- 2005 A reprezentatív város – a reprezentált város. In: N. KOVÁCS Tímea – BÖHM Gábor – MESTER Tibor (szerk.): *Terek és szövegek. Újabb perspektívák a városkutatásban.* Kijárát Kiadó, Budapest. 229–237.

HACHTMANN, Rüdiger

2007 *Tourismus-Geschichte*. (Grundkurs neue Geschichte.) Vandenhoeck & Ruprecht UTB, Göttingen.

HAHN, Heinz – KAGELMANN, H. Jürgen (Hgg.)

1993 *Tourismuspsychologie und Tourismussoziologie. Ein Handbuch zur Tourismuswissenschaft*. Quintessenz, München.

KAVARATZIS, Mihalis – WARNABY, Gary – ASHWORTH, Gregory J. (eds.)

2015 *Rethinking Place Branding. Comprehensive Brand Development for Cities and Regions*. Springer International Publishing.

KOVÁCS Szilvia

2010 *Budapest a századfordulón – A modern nagyváros narratívái*. Doktori (PhD) értekezés. Témavezető: dr. Berta Erzsébet PhD. Társ-témavezető: dr. Varga Pál D. Sc. Debreceni Tudományegyetem, Irodalomtudományok Doktori Iskola, Magyar irodalomtudományi program.

LAURUŠAITĖ, Laura (ed.)

2018 *Imagology Profiles: The Dynamics of National Imagery in Literature*. Cambridge Scholars Publishing, Newcastle upon Tyne.

MAXWELL, Alexander (ed.):

2011 *The East–West Discourse. Symbolic Geography and Its Consequences*. (Nationalisms Across the Globe 8.) Peter Land, Oxford – Bern – Berlin – Bruxelles – Frankfurt am Main – New York – Wien.

MIKLÓS Alpár

2017 *Idegen utazók Erdély és Máramaros sóbányáiban (18–19. század)*. (Emberek és kontextusok 14.) Erdélyi Múzeum-Egyesület, Kolozsvár.

2022 *Parajd-képek a hosszú 19. században (1780–1918)*. Erdélyi Múzeum-Egyesület, Kolozsvár.

MITU, Sorin

2002 De la „Imaginea Celuilalt” la geografiile simbolice: trasee metodologice. In: Nicolae BOCȘAN – Sorin MITU – Toader NICOARĂ (ed.): *Identitate și alteritate 3. Studii de istorie politică și culturală. Omagiu profesorului Liviu Maior*. Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca. 9–21.

2011 Geografii simbolice de frontieră. In: Constantin BĂRBULESCU et al. (ed.): *Identitate și alteritate 5. Studii de istorie politică și culturală*. Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca. 255–259.

2013 *Transilvania mea. Istorii, mentalități, identități*. Polirom, Iași.

NASH, Dennison (ed.)

2007 *The Study of Tourism. Anthropological and Sociological Beginnings*. (Tourism Social Science Series.) Elsevier, Amsterdam etc.

PÓCS Éva

1983 Tér és idő a néphitben. *Ethnographia*. XCIV. évf. 2. sz. 177–207.

SAID, Edward W.

2000 *Orientalizmus*. [Fordítás az eredeti, 1978-as kiadás alapján.] Európa Könyvkiadó, Budapest.

SALAZAR, Noel B. – GRABURN, Nelson H. H. (eds.)

2014 *Tourism Imaginaries. Anthropological Approaches*. Berghahn Books, New York – Oxford.

SÎMBOTIN, Dan Gabriel

2016 *Imaginarul. Construcția și deconstrucția lumii*. (Colecția Academica 267. Seria Filosofie.) Institutul European, Iași.

SPIEGLER Patrícia

2011 *A turisztikai imázsselemezés. Turisztikai „tér-képek” a Dél-Dunántúlról*. PhD értekezés. Témavezető dr. Szabó Géza tszv. egyetemi docens. Pécsi Tudományegyetem, Természettudományi Kar, Földtudományok Doktori Iskola.

T. SZABÓ Levente

2008 *A tér képei: tér, irodalom, társadalom. Tanulmányok*. Komp-Press, Kolozsvár.

TÁNCZOS Vilmos

2006 *Folklórszimbólumok*. (Néprajzi Egyetemi Jegyzetek, 2). Kriza János Néprajzi Társaság – BBTE, Magyar Néprajz és Antropológia Tanszék, Kolozsvár.

TAPODI Zsuzsa (szerk.)

2016 *Imagológiai olvasókönyv*. Scientia Kiadó, Kolozsvár.

TAYLOR, Charles

2004 *Modern Social Imaginaries*. Duke University Press, Durham–London.

TODOROVA, Maria

1997 *Imagining the Balkans*. Oxford University Press, New York.

URRY, John

1990 *The Tourist Gaze*. SAGE Publications Ltd.

WOLFF, Larry

1994 <i>Inventing Eastern Europe. The Map of Civilization on the Mind of the Enlightenment</i> . Stanford University Press, California.		
8.2 Seminar	Metode de predare	Observații
1. Peter Burke: <i>Un ghid pentru istoria călătoriilor</i> .	Analiza și discutarea lucrării	
2. Explorarea conceptelor de „prejudecată”, „stereotip”, „clișeu”. Examinarea etnotipurilor, sociotipurilor.	Definirea conceptelor, analiza exemplurilor	
3. „Baedeker-ul” – apariția din secolul al XIX-lea și genul ghidului modern. O examinare a primelor ghiduri de călătorie moderne din Transilvania (în germană, maghiară și română).	Ilustrație, analiza surselor	
4. Prelucrarea și prezentarea de către studenți a conținutului unei relatări de călătorie la alegere, pe baza unor criterii prestabilite – I.	Prezentare (ppt), conversație	
5. Prelucrarea și prezentarea de către studenți a conținutului unei relatări de călătorie la alegere, pe baza unor criterii prestabilite – II.	Prezentare (ppt), conversație	
6. Prelucrarea și prezentarea de către studenți a conținutului unei relatări de călătorie la alegere, pe baza unor criterii prestabilite – III.	Prezentare (ppt), conversație	
7. Prelucrarea și prezentarea de către studenți a conținutului unei relatări de călătorie la alegere, pe baza unor criterii prestabilite – IV.	Prezentare (ppt), conversație	
Bibliografie Vezi la descrierea cursului.		

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunităților epistemice, asociațiilor profesionale și angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului

Disciplina a fost concepută în concordanță cu curriculele departamentelor de etnologie-antropologie din universitățile din Debrecen, Szeged, Pécs, Budapest, și cu consultarea principalilor angajatori (muzee, instituții și organizații culturale). Totodată are ca scop ca studenții să însușească capacități de analiză generală individuală care să le ajută pe parcursul carierei în diferite instituții și locuri de muncă
---

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Értékelési módok	10.3 Ennek aránya a végső jegyben
10.4 Curs	Parcurgerea și însușirea materialului, prezentarea critică	Examen scris	66%
10.5 Seminar	Parcurgerea și însușirea materialului	Monitorizarea și evaluarea activității elevilor (activitate la seminar + proiect de seminar)	33%
10.6 Standard minim de performanță			
<ul style="list-style-type: none"> Însușirea conceptelor de bază abordate în cadrul cursului. Cunoașterea principalelor teorii legate de fenomenele sociale studiate. Identificarea unor materiale sursă utile pentru studiul fenomenelor de călătorie și turism. Identificarea unor metode care pot fi utilizate pentru studierea fenomenelor de călătorie și turism. 			

UNIVERSITATEA BABEȘ-BOLYAI
BABEȘ-BOLYAI TUDOMÁNYEGYETEM
BABEȘ-BOLYAI UNIVERSITAT
BABEȘ-BOLYAI UNIVERSITY
TRADITIO ET EXCELLENTIA

Facultatea de Litere
Str. Horea nr. 3
400202, Cluj-Napoca
Tel: 0264 532238
Fax: 0264 432303
E-mail: lett@lett.ubbcluj.ro

Data completării 10.04.2024	Semnătura titularului de curs <i>Adrius Apăle</i>	Semnătura titularului de seminar <i>Adrius Apăle</i>
Data avizării în departament 16.04.2024	Semnătura directorului de departament <i>Alin Păun</i>	
Data avizării la Decanat 30.04.2024	Semnătura Prodecanului responsabil <i>[Signature]</i>	Ștampila facultății